

Rabas reive, 09.11.2017 Romsa

Divvun ja Sámi Giellagáldu leat hui balus das ahte sámegielaide normeren ja ovddideapmi bisána go Interreg-prošeakta "Sámi Giellagáldu –joatkkaprošeakta" nohká miessemánus 2018.

Divvun ja Sámi Giellagáldu leat čoahkinastán Romssas ovddidan dihtii normeremii, terminologijai ja giellateknologalaš reaidduid ovddideapmái guoski ovttasbarggu. Gielaide normeren lea vuodđun buot giellaovddideapmái guoski bargguide. Jus eai gávdno sánit ja doahpagat, de lea veadjemeahttun čađahit eará giellaovddidandoaibmajuid, dego ráhkadit oahpponeavvuid sámegielas ja sámegillii, ovddidit korrektuvra- ja eará giellaovddidanreaidduid iešguđet sámegielas ja sámegillii.

Dat lea njuolggá áittan sámegielaide ovddidanbargui go Suoma ja Ruota rádđehusain váilu politihkalaš dáhttu bistevaččat ruhtadit Sámi Giellagáldu.

Sámegiela leat álgoálbmotgiela ja unnitlohkogiela. Sápmelaččat leat áidna álgoálbmot Eurohpá Uniovnnas. UNESCO mielde leat buot sámegiela áitojuvvon dahje duođalaččat áitojuvvon giela. Danne dárbbasit sámegiela bistevaš doaibmajuid daid gáhttemii ja ovddideapmái.

Sámegiela leat duođalaš dilis jus Giellagáldu ii šatta bistevažžan. Dat mielddisbuktá ahte:

- * sámegiella ii gieđahalloyvvo ovtadássasažžan eanetlohkogielaiguin
- * sámi giellasearvevuhta ja sámi kulturábi Davvi Riikkain heađuštuvvo

Divvun ja Sámi Giellagáldu barget ovttas mángga suorggis, dego ovdamearkan digitála giellabánjkku www.satni.org ovddidemiin, mas tearpmat maid Sámi Giellagáldu lea ovddidan, leat álkít giellageavahedjjiid olát muttus. Divvun lea áibbas sorjavaš Sámi Giellagáldu barggus – Divvun ráhkada reaidduid Giellagáldu normerenmearrádusaid vuodul. Ovttasbargu lea dehálaš maiddái danin go ođđa tearpmat ja normeremat cegget gillii Divvuna ráhkadan giellareaidduid, dego stávendárkkástusa ja grammatihkkadárkkástusa bokte. Dáid vehkiin šaddá álkít čállit sámegillii, ja nu lassána maiddái sámegielaide geavaheapmi. Almmá Sámi Giellagáldu haga ii sáhte Divvun ráhkadit daid digitála giellaovddidanreaidduin maid sámi servodat dárbbasa.

Almmolaš orgánat, erenoamážit sámi hálddašanguovllut Suomas, Ruotas ja Norggas dárbbážit ođđa tearpmaid ja normerema dihto surggiin. Midjiide váldet dávjá oktavuoda dakkár sávaldagaid birra. Dáid jearaldagaide eat sáhte vástidit, jus ii leat vástideaddji normerenorgána (Giellagáldu) mii bargá terminologijja ovddidemiin.

Giellanormeren dáhpáhuvvá dábálaččat mángga dásis: riehtačállin, merkenvuogit, cealkkaráhkadeapmi (syntákša), ja riikkaidgaskasaš tearbmadiehtovuodu ráhkadeapmi.

Dál gávdno muhtun sámegielain diehtovuodđu normerejuvvon riehtačállimii ja tearpmaide, muhto syntávttalaš normerenbargu ii leat oppa álggahuvvonge ja mángga jagi normerenbargu dán suorggis lea ain ovddabealde. Muhtun sámegielaid várás dárbbášuvvojit olu resurssat sihke riehtačállima ja syntávssa normeremii.

Divvun ja Giellagáldu muittuhit Suoma ja Ruota das ahte riikkat leat iežaset nationála lágain čadnojuvvon EU charterii regionála dahje unnitlohkogielaide birra. Divvun ja Giellagáldu čujuhit ahte artihkkala 14 lea sámegielaid ektui váttis ollašuttit rivttes láchkai almmá bistevaš ja systemáhtalaš giellabarggu/normerenbarggu haga.

Orru leamen nu ahte miessemánu 31. b. 2018 maŋŋá ii leat sámi giellageavaheddjiin vejolašvuohta oažžut seammalágan rávabálvalusaid go maid riikka váldogielaide geavaheaddjit ožžot. Dien beaivemeari rájes ii gávdno sámegielaid várás šat makkárga orgána dahje ráđđi mii vástidivčče giellaráđi. Iige gávdno makkárga orgána mii sáhtta dohkkehit ođđa tearpmaid, normeret giela, čađahit giellagáhttema, dahje rávvet giellagažaldagain. Ođđa tearpmat lea eaktun sámegielaid geavaheapmái beaivválaš dilis, čálalaš gielas, mediain, sosiála mediain, ja buot eará giellaarenain.

Mii bivdit ahte Suoma, Ruota ja Norgga ráđđehusat sihkkarastet bistevaš ruhtadeami Sámi Giellagáldui ja dakko bokte addet sámegielaide eanet dorvvoleappo boahtteáiggi. Suopma ja Ruotta fertejit máksit iežaset oasi sámegielain davviriikkalaš giellasearvevuodas.

Sámi Giellagáldu –joatkkaproševtta hoavda

Marko Marjomaa

+358 50 438 2484

marko.marjomaa@samediggi.fi

Divvun prošeaktajođiheadji

Sjur Nørstebø Moshagen

+358 505 634 319

sjur.n.moshagen@uit.no